

A'

CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSEG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 26.

Költ Bétsben, Böjtemás Havának (Mártziusnak)
20-dik napján 1802-dik Esztendőben.

B é t s.

Mélt. Mikoss László Cs. és Kir. Tanácsos, 's Itélő Mester Urat méltóztatott Felsőges Urunk Udvari Tanácsossá 's Referendáriussá nevezni az egygyesült Udvari Kamaránál.

Mártzius 25-dik és 26-dik napjai megfoszták itt Hazánkat egy Nagy Erdemű Fiától, 's közönséges tiszteletben vólt kedves Leányától: úgymint Gróf Fogarasi Nádasdy Ferentz; Morva Országban fekvő Lessonitz, azután Lepsény, Nána, és Kis-Keszi Magyar Országai Dominiomok Urától, a' Császári Királyi Felség valóságos Titkos Tanácsossától, Kamarássától, és Ko-

H h

márom Vármegyének Örökös, Fejér Vármegyének pedig valóságos Fő-Ispánnjától, ki életének 57 dik esztendejében, midőn estve a' kedves Húgánál mulatna, guta ütésben hirtelen kimúlt a' világból. Más nap estve Nagy Mélt. Gróf Károlyiné Jósefa Ö Exja, született Bárá Harrucker Kis-Afzszony, a' Boldog emlékezetű Gróf Károlyi Antal, nagy tudományú 's hazafiúságú Méltóságnak elmaradott Özvegye, a' Tsillag kereeszt rendjének Dámája, a' Magyar Litteraturának kedvellője, 's Előmozdítója, sok szegények és árvák hathatós Táplálója, életének 63 dik esztendejében, árván hagyta igen kedves Fiát, Mélt. Gróf Károlyi József, Szathmár Vármegyé Fő Ispánnya Ö Nagyságát, kinek az igen tisztelt és szeretett Édes Anyjának elvesztéséből áradott szívbéli fájdalmait, azzal kívánta enyhíteni az Ég, hogy két nap múlva, az az Mártzius 28-dik napján, egy egészséges fiúval megajándékozta a' hoszfzas 's szerentsés életre méltó Szülőket. Az ifjú Grófnak György lett neve a' Sz. Kereszttségben.

Magyar Örűzág.

Zemlinből Mártz. 18-dikán. A' leg újabb Belgrádi tudósítások szerént, azt a' hírt vitte egy Tatár, a' Belgrádi Jantsároknak, hogy a' ki nevezett Basa, ma hólnap ott terem számos sereggel. — A' Sófiai lett Basa 14000 emberből álló sereget szedett öszfze, mellyel ide 's tova bojong, öl, pulztít, éget, 's minden felé a' félelmet, szegénységet terjeszti maga körül. Alig lehet az ott körül belől lévő lakosok nyomorúságát le írni, melly annyival nagyobb, mivel a' Fényes Portalsak nem tehetetlen, azon sok zűrt

zavar le tsendesítésére, melly a' Török Birodalomban tsak nem mindenütt uralkodik.

Thurótz Vrméből. A' múlt esztendőben Dec. 13-dikán, Folkusfalva mellett lévő hegyetske ól dalában, a' szántó földek nagyobb része, egy- szerre megindúlt; 's részfűszerént az alól lévő szil- váshoz letsűszott; részfűszerént lesippedt. Vala- melly hasadásokat lehetett látni; az elébbi hel- lyét elhagyó földön; mellyekből víz buzgott ki, holott ott az előtt még tsak nyomát sem igen lehetett látni a' forrásnak. Körül belől 100 öl hőszűsűségű, 's 40, vagy 50 öl szélességű az a' föld; mellyen ezen változás esett. — Ez előtt egynehány esztendőkkel éppen ilyen forma tör- tént; T. Abaúj Vármegyében; Szikszóval által ellenbé, a' Kis-Dóbszai hegyen. Tudnillik, egy- néhány darab szőlő itt is el hagyta elébbi helyét. A' lakosok megijedtek, 's azt gondolták, hogy az egész szőlő-hegy meg akar szökni. A' Kassai Akadémia Fizikát tanító Professora még vizsgálta az okait ezen történetnek; 's nyomtatásban ki is bõtsátotta:

Ólafz Örffzág.

Médiolánumból Mártz. 8-dikán. Az Ólafz Örffzági Respublikában; mellynek magában fel- álló, 's más Hatalmasságoktól nem függő Kon- stitútziója; ha egyébtől nem is; legalább annak Praesesétől Bonapártétól függ; az első Konzul ál- tal; polgár Villa belső dolgokra ügyelő, orszá- galyos Generális Trivulzi pedig, hadi dolgok- ra ügyelő Ministerekké tétettek:

Kardinalis Caprara neveztetett ki Medi-

H H 2,

olánumi Érseknek. A' még nem bizonyos, ha ezen hívatalát elfogadja e' vagy nem.

Helvétzia.

Bernából Mártz. 16-dikán. A' Vallisi tartománynak, melly a' Lünevillei békesség szerént, a' mástól nem függő Helvétzia részének meg esmértetett, nyomorúlt állapotját, a' következőkből meg lehet tudni. A' múlt esztendő elein, azon vólt a' Frantzia Respublika, hogy ezen tartomány Helvétziától elválasztódjon. Ezen feltételnek nem tsak a' Svájtzerék állottak ellent, hanem kivált magok a' Vallisi tartomány lakosai, 's hathatoson kijelentették melly igen nagy szomorúságot okozna nékik azoktól való elválás, kikkel hajdanában, köz szabadságokért, mindent készek vóltak elkövetni. Ugyan azon esztendő vége felé, Generális Turreau, fegyveres sereggel ment hozzájuk, még pedig úgy, hogy azt, a' Svájtzer Kormányfőznek hírül sem adta. Az említett Generális magát belé elegyítette a' polgári dolgokba, 's az igasság kiszolgáltatásába. Az akkori Kormányfőzék Turreaunak, egész illendőséggel értésére adta, millyen igasságtalanúl tselekezik. Semmit se használt vele. A' Generális azon erősködött, hogy a' Kaszfa mivóltáról neki számoljanak, 's azt parantsolta, hogy az ő híre nélkül semmi közönséges költséget ne tegyenek. A' Tisztviselők átaljában nem tellyesítették ezen kívánságát. Turreau erőszakhoz nyúl. Nem indul semmit arra, hogy tudtára adták, melly igen ellenkezik ez a' Lünevillei békesség Helvétziára tartozó tikkelyével, 's hogy azt, hihetőkép nem a' Frantzia Kormányfőzék akaratjával vífzi véghez. A' Generális neki mérge-

sedik; a' Kaszfát elpétsélteti; a' Tisztviselőt, ki ellene szólott 32 napig tartó fogságbantartatja. A' most folyó esztendő elein maga fejtől letéti hivataljokból Turreau a' két elsőbb Tisztviselőket. Híjába követett el az úgy nevezett kis Tanács mindent; kevés idő múlva az egész Kanton Tisztviselők nélkül volt; mivel az erővel letettek helyébe, senki se vállalta fela' hivatalt. Végezetre 80 Deputátusok mentek a' Vallisi tartományból Bernába; kik a' Turreau tselekedeteinek igasságtalanságát, minden tartózkodás nélkül elő adták, 's egyfzersmind azt is ki jelentették, hogy ők álhatatosan fel tették magokban, hogy vagy ezután is Svájtzerék maradnak, vagy ha az nem lehetne, készebbek mind egy lábíg meghalni. Ezen elő adásban tsak a' neveket, esztendőt kell megváltoztatni, 's bátran lehet állítani, hogy illene, ha az úgy nevezett közép száza d o k b a n esett volna a' történet, a' mikor annak volt igassága, a' ki erősebb volt.

Frantzia Ország.

Párisból Mártz. 10-dikén. A' Nemzeti Institutum ezen tudós kérdést tette fel: mitsoda bé folyása volt, a' Luther által annyira vitt Reformátciónak, a' politikai dolgokban? — Azon hírek közzé, mellyek az Amiensi gyűlés végeztései felől folynak, tartozik ez is, hogy a' Spanyolok nagyon akarnák azt, ha a' Gibráltári erősség le rontatnék; a' Frantziák pedig azt, hogy Alexandriában, a' kereskedelemre meg kívántató kőszületeik, 's intézeteik lehetnének.

Párisból Mártz. 12-dikén. A' Hazát óltalmazó Párisi újság, ki kél az olyan polgárok ellen, kik meg nem elégedvén a' mostani Kormány-

szék igazgatásával, abban keresik a' ditsősséget, hogy vizsza vonásokat okozhassanak; 's azt írja a' többek között; „hogy ez onnan származik, mivel sokan, nem látván jól bé a' dologba, úgy képzelik magokat a' társaságban, mintha ők egy nagy tzirkulus közepén volnának; a' midőn nem egyebek annak kerületében, mint meg annyi pontoknál. Ebből származik az, hogy sok polgárok nagyra látnak, 's fennhéjázásokkal több kárt okoznak a' társaságnak, mintha abban egyenesen csak a' magok hasznát keresnék: mivel a' kevélység rendszerént zenebonás gondolatokat szül, melly által sokan meg-fosztatnak a' társaságokban, azon boldogságtól, mellyet volna szerentséjek tapasztalni, sokan újabb boldogtalanságra juttatnak, maga pedig a' társaság, elveszti tsendességét. Az olyan emberek, kiknek szájak tele van panaszszal, az újabb időkben esett változások ellen, soha se gondolkodtak a' Nemzetek jussáról helyesen, sem a' historiákról, melyek azt mutatják, hogy egygyik változás rendszerént a' másikat szokta szülni. A' historiákban azoknak csak valamelly homályos emlékezete marad meg, kik magokat ellene szegeztek a' revolútziós időkben származott zürzavaroknak. — Hasonlók a' szokások valamelly tserfához, melly ha soká tart is, végre csak ugyan meg vénül, vagy sokszor a' fejze által ki vágattatik. Míg valamelly Hatalmasság erejében van, addig, mind az, a' mi azt megkülömbözteti, félelmet 's tiszteletet gerjeszt eránta bennünk: midőn már többé nints, megszokott változni eránta ítélet tételünk. Valamint a' litteraturában, úgy a' politikában is megszoktak tűnni a' kitsiny tárgyak, a' maradék

szemei elől; melly annak csak a' következéseire szokott figyelmezní. Minden tudja, hogy a' XIV-dik Lajos uralkodása, sok pénzben került, 's hogy az ő tzélja elérése sok vér ontással készült meg, 's sokaknak szemeiből könnyeket fatsart ki: de mind ezt elfelejtette az a' ditsőség, hogy a' Spanyol Királyok az ő akaratja szerént tevődtek, Frantzia Országhoz új tartományok ragasztattak, végezetre hogy ő alatta következett bé Fr. Országba a' tudományoknak, 's mesterségeknek arany ideje. Azon szerentsétlenséget, melyet a' lázzasztó polgárok most üznek fűznek, számba se fogja venni a' maradék: egyedül azon békességnek fog örülni, mellynek meg szerzése olly sokban került. A' zenebonás polgárok, nem egyebek a' Haza belső ellenségeinél, kik még akkor is folytatják a' hadakozást, mikor a' több polgárokat minden arra hívná, hogy örömmel tapasztalnák a' békesség ideje alatt, az előtt tett szolgálatoknak hasznait.

Párisból Mártz. 13-dikán. A' Bresti hajós seregről bizonyos hírt hozott, egy az oda való kikötőhelybe béevezett hajó, hogy tudniillik az, még a' múlt Febr. 5 dikén szerentsésen eljutott S. Domingóba; 's hogy az, Cap Francois nevű ott lévő kikötőhelyet 's aza' körül lévő vidéket elfoglalta. Azt mindazáltal még nem tudhatjuk ezen hírből, ha erővel mentek e' erre a' Frantziák, vagy a' Feketék önként adták meg magokat? — Császári Királyi Párisban lévő Követ, Gróf Kobentzel, hírül adta az első Konzulnak, hogy Ő Felsége kész, a' Bataviai, Helvétziai, 's Olasz Országai Respublikák követeit elfogadni, 's hogy Ő

Felsége örvend azon, hogy az útóbb nevezett Respublika állandóul organizáltatott.

Párisból Mártz. 13-dikán. Azon tudósítást, melyet az Lioni gyűlés közölt az Orosz Császárral, a' Muszka Udvar, 's Frantzia Respublika közt leendő kereskedés eránt, örömmel vette az Orosz Császár.

Párisból Mártz. 14-dikén. A' leg újabb hivatalbeli Párisi újságból a' következő fontos dolgokat olvassuk. Tíz napoktól fogva, minden Anglus írók szája, hadi lármával van tele. Sőt még némelly Parlamentum tagjai sem titkolják el nyughatatlan gondolkodásaikat, 's magok kinyilatkoztatása méreggel telyes. Azt mondják, hogy az első Konzul nem akarja a' békességet!! A' Ministerek, Addington, 's Hawkesbury, kiknek Európa, sőt az egész emberi nemzet annyit köszönhet, megsalattattak! Azomhan más részről, hiteles tudósításokból tudjuk, hogy az Amiensben lévő telyes hatalmú Követek, a' békesség bé-rekelező tizikkelyei eránt egygyet értettek, hogy azok már formába vevődtek, 's az alá-írás által megerősítették volna, ha Lord Cornwálkis egy Londonból jövő Kurírra nem várakozott volna. Mit akarnak ezek az írók? Nem elég nagy az a' haszon, melyet Anglia nyert a' békesség előtzikkelyei szerént? Igen, de (a' mint azon írók mondják) szorossabb határok közzé kellett volna a' Frantzia Respublika szárazon lévő hatalmát szorítani!! De hát nem a' Király maga hagyta helybe a' békesség előtzikkelyeit? melyeket az Anglus Nép is örömmel elfogadott. Ha a' volt a' tziel, hogy a' Frantzia Nemzet a' szárazon olly sokat veszti-

sen; miért akkor nem munkálódott Grenville a' békességen, midőn még Angliával egy értelemben voltak szövetségesei; midőn ezeknek serege az Alpeseken táborozott; midőn még nem volt bizonyos, hogy a' segítő Muszka sereg visszamegy; midőn egy Frantzia sereg, Vende körül húzta meg magát. Ha Windham még akkor nem hitte, hogy a' Frantziák eléggé megvagnak erőtelenítette: miért nem szorította őket jobban? Miért nem szállott ki, a' minden tétel nélkül ide 'stova hajókázó 25 ezerből álló Anglus sereg, éppen akkor a' partokra, midőn Mélas Genuába bényomult? Miért támadtatták meg az Anglus Ministerek, még pedig minden had előre való megízenése, sőt a' Követ visszafra küldése nélkül, azon Udvar, (itt Dánia érteődik), mely Angliával szövetségben volt? Miért követték el ezt a' példa nélkül való dolgot, egész Európa tudtára? — — Nem tudhatni, hogy az Anglusok mit akarnak, mit reménylenek. Talán azt, hogy ismét a' volt szövetséghez hasonlót munkálódnak ki? Ennek eleit vette 50 elztendeig, a' Koppenhága alatt esett ütközet. Ha mingyárt véghez méhetne is az, hogy az újonnan folytatandó hadakozás által ismét a' nyomorúsággal kellene küszködni az Anglus Nemzetnek: csak ugyan meg bánnák azt az Anglusok nem sokára, hogy a' békekép elöztikkelyei meg nem tartattak. Ha az Amiensben folytatott dolgokat az Anglus Nemzet szemei eleibe lehetne terjesztetni; az a' Nemzet, mely egyenes, mély belátása, nemes gondolkodása által magát olly nagyon megkülömbözteti, az első Konzult még többre betsülné: mivel azt által látná, hogy az

nem ő tőle függött, hogy egy hamar véghez menő, ditsősséges, állandó békeesség készüljön; által látná egyfzersmind a' Fő tiszttviselők alatsony gondolkodását is; 's az a' Nemzet, melly a' maga kívánságát, a' békeesség eránt, az egész világ kívánságával egygyesíti, nem engedné, hogy olyan emberek uralkodjanak rajta, mint a' millyeknek némelleyek a' Parlamentom tagjai között.

Anglia.

Londonból Mártz. 6-dikán. Great head nevű Anglus olyan tsónakot talált fel, melly meg érdemli, hogy közönségessé legyen mind azon tartományokban, mellyek virágzásokat, gazdagságokat, a' tengeren való kereskedésnek köszönhetik. Az igaz, hogy ez által a' tsónak által, nem lehet a' hajó törést elkerülni, mikor tudni illik a' szélvész, 's a' háborgó habok akármitso. da jó készületű hajón is erőt vesznek: de tsak ugyan meglehet a' rajta lévő terhet tartani, még akkor is, midőn más hajók, a' fővény torlásokban felakadnak, 's rendszerént a' tereh ki hányása által könnyebbítettnek. Sokan köszönhetik már is életeket ezen feltalálásnak; 's éppen ez az oka, hogy a' tenger partok körül közönségessé is kezd lenni, ezen módi tsónak haszna vétele. A' Parlamentom szándékozik a' találójának olly jutalmat adni, mellyet az ilyen hasznos dolog körül fáradozó polgárok, mindenkor megérdemlenek a' Nemzettől.

Londonból Mártz. 7-dikén. Az Anglus Újság írók azon törik a' fejeket, mi lehet annak az oka, hogy a' Párisi Szenátus, a' Tribunátusnak, 's a' törvényhozó Tanátsnak ötöd részét hivataljától megfosztotta, 's helyébe tagokat

választatott. Nem elégsznek meg csak ezzel a felelettel, hogy ez a Konstitúció természetéhez képest szükséges volt; hanem ott kereskednek, hogy a' Kormányfők, éppen nem szenvedhette a' hivataljokból kilépett tagokat; mivel azok, nem annyira fundamentomos, mint a' tsendesség zavarására, 's a' Fő Hatalom kissebbítésére tzelő beszédek által, mindenkor ellenkeztek a' Respublika Konstitúciójával, attól másokat is elidegenítettek, 's midőn a' Frantzia Nemzetet a' külső fegyverek nem nyughatalankodtatták, abban háborúságot, meg nem elégedést okoztak. A' Szenátus ezek helyébe, olyan tagokat választott, kik a' revolúciónak éppen nem barátjai, kiket nem a' magok, hanem a' Haza szeretete buzdít. Nintsen ezen új tagoknak elvéve a' szabadsága; kimondhatják az elejekbe terjesztett törvények felől szabadon magános értelmeket, azoknak ellenmondhatnak, de nem úgy, hogy az által nyughatalanságot 's zűrzavart okozzanak: mivel, a' mint köz példa beszédben szokták mondani, az effélék, előlják a' gyertyát, mikor annak csak a' hamvát akartuk elvenni.

Londonból Mártz. 7-dikén. A' békekészes alkudozások lassú folyása miatt tett hadi készüléteink, még a' Frantzia Respublika nálunk lévő Követét, polgár Ottó is, gondokoldóba ejtették; ki ezen készületeknek az okáról Addingtonnál, Haveshurynál tudakozódott.

Londonból Mártz. 8-dikén. Az Admirális parantsolatjára 6 línea hajók eveztek ki, a' leg nagyobb sietséggel Portsmouthból nap nyugoti India felé, mellyek közül mindeniken

74 ágyú volt. Egygyik egygyet, más mást mond ezen hirtelen való készülétről. Némellyek azt állítják, hogy ez, a' Frantziák 's Anglusok közt, Amérikában kezdendő hadnak bizonyos jele, 's mintegy annak folytatására rendelt előre való készüllet; mások azzal tartják, hogy a' zenebonás Feketék le tsendesítésére tzelozna, kiket a' háborgás lelke, minden Anglus Kolóniákban annyira elfoglalt, hogy az Európaiak, kiváltképpen az Anglusok ellen megengesztelhetetlen gyűlölséggel viseltetnek.

Londonból Mártz. 8-dikán. A' Petersburgi levelek szerént, azt kérte a' Svéd követ a' Mufzka Udvartól, hogy vesse magát közben a' Svéd Udvar, 's Anglia között támadott nehézségnek elhárításában, melly hajóinak az Anglus kikötőhelyekben lett le tartóztatásából származott.

Londonból Mártz. 9-dikén. Egyfzer egyfzer nem figyelmeztet a' publikum jobban a' közönséges dolgokra, mint most az Amienszi alkudozások kimentelére. A' Ministerium készülletei, a' tengeri erő nagyobbítása, hadra mutatnak, vagy leg alább arra, hogy Amiensben nem a' leg jobban folynak a' dolgok. — Az a' híre, hogy az Anglus hajók azért eveztek volna ki kikötőhelyeikből a' napnyugoti tengerre, hogy azon Spanyol hajókat elfogják, mellyek Amérikából Madridba szándékoznak 60, vagy 70 millió Spanyol tallérral. Tudniillik, a' múlt háború ideje alatt, soha sem volt módjok a' Spanyoloknak, ezen pénz által-szállításában: mivel attól tartottak, hogy az egy, vagy más idegen kézbe kerül. Ezen summát szándékoztak

nak az Anglusok elvenni, még pedig, a' mint mondják azért, hogy ennél fogva a' Spanyolokat zabolán tarthassák, 's meg akadályoztassák abban, hogy Napnyugoti Indiában lévő birtokokban semmi kárt ne tegyenek; különösen pedig azért, hogy a' békeesség tökéletes helyreállásáig, náluk legyen ezen summa, mint valamelly zálog. A' leg egyenessebb ok pedig az, hogy az írt summa 70 millióból áll.

Londonból Mártz. 10 dikén. A' zenebonás Feketék, a' Frantzia Respublika szigeteiben most is békételenkednek, 's az ott lévő Európaiakat nyughatatlankodtatják. Az erőszak nem elégséges ezeknek le-tsendesítésére; mivel az, félelmet ugyan okozhat, de önként engedelmeskedő Alattvalókat soha se tehet. A' Gvadalupepéből jött tudósítások szerént, még is tart ott a' nyughatatlankodás; 's az ott lévő Európaiak tartanak tőle, hogy a' Feketék öszve kaptsolván mágokat, hajokra ülnek, 's az Amerikai egygyesült Státusok kikötőhelyeibe eveznek. — Az a' híre, hogy a' Martinique szigetében levő Európai tiszviselők, egy tudósítást tettek közönségessé, mellyben a' zenebonáskodó Feketék kérését megvetik, 's őket egy-szersmind azzal fenyegetik, hogy nem sokára fog érkezni egy Frantzia hajós sereg, melly akarajok ellen is fogja kényszeríteni a' parosokat, az engedelmességre.

Midőn Bonaparte Jósef Amiensből, Párisba ment, azért hogy az első Konzult valamelly különös dologról tudósítsa: Lord Cornwallis is abban fáradozott, hogy néki is legyen szabad Angliába el útazni: mivel ő is akarna az

Angliai Ministeriummal valamely fontos dolgot közleni. Ebből csak ugyan semmi se lett. — Nem igen szeretnék az Anglusok, hogy a' békesség húzása halasztása által, idejek lenne a' Frantziának arra, hogy magokat napkeleti 's nyugoti Indiákban meg-erősítsék. — Mig csak a' békeség egészízen meg nem készül; nem engedik az Anglusok hogy a' Frantzia hajók kihötöhel, ekből kivezzenek. — A' Ministerek mindenre készen vagynak, akár a' régen munkába vett békeség elfogadására; akár pedig a' had elkezdésére. — Még azok a' nagy emberek is; kik mindenkor a' békességet sürgették; kezdenek a' Ministerek pártjára hajlani. — Az úgy nevezett Canálison (Anglia 's Frantzia Ország közt lévő szoros tengeren) való sereg 30 linea hajókból áll; melly az újabb Londoni tudósítások szerint; Frantzia Ország partjai felé évez. Az északi sereg Admiralis Dikson által vezéreltetik; 's Hollandiába szándékozik ki szállani. Ha az Anglus Kormányfőnek azon kívánságára; mellyet egy Londoni Kurír vitt Lord Cornvallishez; reá nem áll a' Frantzia Kormányfő; mingyárt ott hagyja az Angliai tellyes hatalmú Minister Amiens; 's a' háború el kezdődik az Anglusok; 's Frantiák közt.

Windhám, az alsó Ház közelebbi gyűlésében igen kemény ki fejezésekkel élt; 's a' többek közt azt mondotta: A' békességgel; az Anglus kereskedés egészízen lezállott. A' Frantziák tzielja; az egyáltalában való uralkodás. — Midőn valamely Státus, vagy egyenesen vagy mellesleg kijelenti azt; hogy mind azt semmivé tenni szándékozik; a' mit tzieljának ellent áll: akkor igen

nevetséges dolog volna, ha valaki azt mondaná: a' tsak tréfa, 's annak a' Nemzetnek az a' tzélja, hogy velünk jól tegyen. Tsak úgy tarthatjuk meg magunkat, ha egy akaraton lészünk, nem pedig holmi Kalmárhoz illő gondolkodás által, vagy világossabban szólván, a' mint mászor is tselekedtünk, az által, hogy pénzen vásároljuk azt meg, a' mi tőlünk másképpen is kitelhetik. A' Nemzeti nemes gondolkodás, a' másoktól való nem függés lelke, a' mi köfalaink. Még akkor szerzettek Eleink hírt nevét magoknak, mikor híre se vólt nálok a' Kapitálisnak. A' bátorság, 's fegyver által tarthatjuk meg magunkat, nem pedig az által, ha a' két Indiából gyűlt kintseinket haszontalanúl vesztegetjük, a' melly külömben is el fogyhat.

Elegyes Levelek.

Berlínből Mártz. 9-dikén. A' múlt 1801-dik esztendőben a' Slésiai Hertzégségbeli mivész-házakban, 's fábrikákban, 75,413 személyek dolgoztak, a' kiknek szorgalmazásaik által készült portékák, 28 millió; 286,160 forintot érnek; melyeknek el-készítéséhez majd hatodfél millió költség kívántatott. A' körülötte fáradozók öszvességgel 12 millió 583,962 forintokat kerestek magoknak. Ezen munkálódók közzül 6207 személyek 2 millió 420,197 for. költségen, 1 millió 320000 forintot fordítottak a' pamut nemű portékán. A' vászon fábrikában 46,902-ten 28629 szövőszéken, 13 millió 496,247 forinton, 5 millió 18,400 for. hasznót hajtottak. A' gyapjúból 5250 szövőszéken 14730 ember által készült portéka néme, az arra megkívántatott 6 millió 380,985 for. költségen kívül, 3 millió 980235 for. haszonnal

fizetett. Ha Silesiában, hol az úgy nevezett matériáléknak nagyobb részét pénzen kell venni, ennyi hasznot hajthatnak a' szorgalmatos mesteremberek: kétséggel sőt tünőbb volna a' fábrikákból bejövő haszon egy olyan Országban, melyben a' meg kívántató matériálékat nem kellene pénzen vásárlani.

Berlínből Mártz. 15-dikén. Az a' híre, hogy a' meg holt Svétziai Király, kinek a' históriája most készül, az Upsálában lévő Bibliothekában, még életében egy tsemő írást tétetett le, még pedig olly feltétellel, hogy ahoz 50 ezertendeig ne nyúljanak. Úgy mondják, hogy abban Gustáv, a' maga idejebeli históriáját írta volna le Európának, még pedig igen szabadon.

Hágából Márt. 12-dikén. Bizonyos tudósításból írhatjuk, hogy az Amiens-i alkudozások elő tzikelyei, melyek a' Jó reménység Foka szabadon való kereskedéséről, az abban lévő kikötőhelynek ki nyitásáraól szólnak, az Amiensben lévő Hatalmasságok tellyes hatalmú követi által jóvá hagyódtak. Az Anglus Követ Cornwallis azon vólt, hogy ezen helybe hagyást, Surinámra nézve is ki-terjeszse; de nem lett semmi nevezetes következése is kívánságának.

Konstántinápolyból Mártz. 2-dikán. Úgy hallatik, hogy az Anglusok, bizonyos summát kívánnának a' Fényes Portától, minekelötte Egyiptomot oda hagynák. Ez még nem bizonyos. Az inkább hihető, hogy míg a' mostani dolgok folyásának egészzen vége nem szakad, mind addig meg fogják tartani magoknál a' tenger partjain lévő helyeket, 's hogy ott a' kereskedésre meg kívántató állandó intézeteket tenni szándékoznak.